

Вікторія Біла

Вполювати Чупакабру

Роман

Київ

УДК 821.161

Б59

Біла Вікторія

Б59 Вполювати Чупакабру : роман. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. – 192 с.

ISBN 978-617-520-274-6

З далекого Пуерто-Ріко до Одеси на вантажному кораблі пливе унікальна тварина – чупакабра. Як і всі дикі істоти вона прагне волі, розламає клітку і допливає до берега. Більшість людей вважає її кровожерливим чудовиськом, та насамперед, це загнане усіма нещасне створіння, що лишень намагається зберегти життя – своє і свого потомства.

З цього часу на неї починається полювання. Багато мисливців хочуть за будь-що упіймати потвору – живу чи мертвою.

Усі захопились полюванням, не враховуючи одного факту: це не проста тварина, а розумна і кмітлива істота, з власним способом мислення. А ще це освячений в ритуалах далекий містичний пращур людей з маленького племені латиноамериканських індіанців, який в результаті постає перед нами богом таїно Земі.

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-274-6

© Біла В., 2022

© Видавництво Ліра-К, 2022

ПЕРЕДМОВА

Прописка для звірів хижих, дивних та переслідуваних

Більшість з тих, хто позиціонує себе як письменника, спокушає бажання піти всупереч усталеним поглядам та забобонам. Виявити зло у заповіднику суспільно визнаної моралі, або ж, навпаки, знайти іскру там, де всі звикли бачити лише непроглядну темряву.

Історія літератури знає немало письменницьких кар'єр, побудованих, серед іншого, на парадоксальному переосмисленні, здавалося б, звичних речей та репутацій. Завсідники книгарень могли б принагідно згадати Еміля Золя і Говарда Лавкрафта, Пауля Целана і Світлану Алексієвич. Й ще багатьох-багатьох інших.

Повість «Вполювати чупакабру» також побудована на переосмисленні репутації. Але в цьому випадку мова йде не про людський імідж. Пригодницька історія, яку розповідає нам Вікторія Біла, є спробою трансформувати пануючі уявлення щодо загадкової істоти.

В останні роки це створіння перемістилося з репортерських хронік та конспірологічних сайтів на сторінки різних за жанром книжок – від дитячих казок до краєзнавчих путівників та новітнього карпатського фентезі.

Невловимий звір зі зловісними поведками та іноземним ім'ям вже став невід'ємним елементом мисливських легенд та сільського фольклору. Ще на «історичній батьківщині» він належав до персонажів шаманського світу, а в нас відразу прописався серед вампірів і щезників царства Аридника. Дійшло до того, що на одному з телевізійних шоу з'явилася жінка з дивної форми черепом.

«Я чорна мольфарка, – пояснила жінка. – А це, – показала вона на кістку, – череп *карпатської чупакабри!*»

Вікторії Білій така «прописка» явно не до вподоби.

Вона намагається уникати спрощених поглядів на оточуючі нас таємниці. В її «версії чупакабри», як виглядає, сходяться в єдину лінію вектори різних традицій і міфів. Читач повісті, за бажання, зможе знайти паралелі не лише з латиноамериканськими легендами, але й з «Чужим» Дена о'Бенноната епопеєю бездомного сетера Гаврила Троєпольського. Й це не означає, що авторка ліпить свою головну героїню з вже готових наративних модулів. Аж ніяк. Просто вона, як і її попередники, знаходиться в руслі гуманістичної традиції, котра закликає нас розуміти Іншого та поважати суверенність всіх форм життя.

Відповідно, Вікторія Біла пише історію про самотню істоту, що намагається всупереч критичним обставинам, недружньому світові та зажерливим представникам роду людського не лише вижити, але й дати продовження власному родові. Всупереч стереотипам, в міру розгортання сюжету, читач все біль-

ше симпатизує сімейству чупакабр і все менше тим жлобам, які стурбовані лише своїми егоїстичними інтересами.

Тому читачі щиро тішаються однією з фінальних сцен, що відбувається в університетській аудиторії. Там професор намагається науково довести факт існування чупакабри. Натомість терпить скандальне фіаско, коли на демонстрованому відео з-під маски потвори вилазить звичайнісінький собака. В принципі, це одна з умов хепі-енду для історії про переслідуваних. Адже ніхто вже не буде полювати на щось, саме буття котрого перебуває під сумнівом.

Цим можна було б і завершити повість, але авторка вирішує тугіше закрутити пружину, провести читачів ще одним виміром легенди про чупакабру. І ось у благословенних горах, під повним (а як без того) місяцем, хижак починає зазнавати хрестоматійного перетворення:

«Вже за мить тварина припинила вити і часто-часто закліпала третьою перетинкою своїх звірячих очисьок. Зробила один оберт навколо себе. Потім ще один. А далі почала обертатися без упину... Якась мить і тварюка упала на землю знесилена, але інша. На місці потвори була... людина».

Значить, читачі не дарма напружено спостерігали за вигадливими поворотами сюжету, не дарма переживали за долю чупакабри. Її зовсім вона не кролячий вурдалак, а цілий перевертень. А до перевертнів, що відомо, в нас ставляться вкрай поблажливо: як не

крути, а всі ми протягом свого життя на щось таки перетворюємося. Й це не привід впадати у нерви і наставляти рушницю на Боже творіння.

Отже, мандруючи Карпатами, варто не розслаблятися ані вдень ані вночі. А зустрівши дівчину з довгим скуйовдженим волоссям, не розбрідатися по одинці. Бо та може виявитися просто не дуже охайною місцевою жителькою, а може і чупакаброю.

Володимир Єшкілев

I

Утікачка

Корабель хитався, і всі речі у трюмі похитувались йому в такт. В одному з кутів трюму стояла дерев'яна клітка. Хоч вона була великою, квадратною, близько двох метрів завдовжки і завширшки, та теж трохи ковзала по дерев'яному настилу.

Втім, клітка більше нагадувала дерев'яний ящик, бо у щілинах можна було розгледіти лишень очиська тварини. Але які то були очі! Трохи розкосі, морського кольору. Крім верхньої та нижньої повіки, була ще третя повіка – горизонтальна, яка прикривала око білою паволокою. Та головне не те – в цих очах було щось манливе та щось відштовхуюче одночасно, страх та ворожість.

Через маленьку щілину у ящику істоту було важко розгледіти, але розмір все одно вражав: на зріст – як доросла людина.

шість команди. – Закрийте вуха, заплющте очі та відкрийте рот, – так буде легше.

– І чого ми мусимо це терпіти? – Жалівся один кремезний чоловік у синій вицвілій на сонці тельняжці іншому, трохи меншому на зріст, але такому ж кремезному. – Мало того, що веземо не знати яке чудовисько, так ще й змушені терпіти оте виття, від якого здається мозок вибухне. А якщо воно вибереться з тої клітки та всіх нас з’їсть?

– Не з’їсть! Бачив, яка у нього клітка міцна? Таку навіть ведмідь не розіб’є, не те що якась-там кенгуру, чи хто вона там.

– А ще замовник за перевезення цієї тварюки пообіцяв багато грошей. Дуууже багато, – почувся голос звідкись здалеку.

– А мені байдуже, скільки грошей заплатять за доставку цієї купи м’яса. Якщо вона ще раз завие, то я і її, і цього мужика, що з нею, придушу.

– Тихіше ти, ач розшумівся, – буркнув капітан судна. Він щойно зійшов на палубу зі свого містка. – Як будеш багато шуміти, то плистимеш за судном.

Андрій спускався у трюм, коли почув якийсь звук. Це було схоже на пиляння дерева. «Та хто ж тут дерева пиляє?», – подумав чоловік.

Він наблизився до клітки, дивний звук припинився. «Що ти тут робиш?», – спитав чоловік у тварини. Та тільки кліпнула третьою повікою і покірно дивилась на чоловіка. Андрій кинув потвори кілька рибин. Вона й оком не повела. «Ач яка, – присоромив, – лише кро-

лів хочеш. Добре, добре. Даю тобі вже твого кроля». Чорний кріль, якого тримали за вуха весь зіщулився, очікуючи неминучої смерті. Та полонена тварина його лиш притримувала лапою, вичікуючи, доки чоловік піде. Перед тим, як піти, Андрій палицею з гачком прибрав з клітки безкровний труп попереднього вуханя і тихо, щось насвистуючи, піднявся по трапу до себе в каюту.

Погода видалась дощовою і чоловік збирався трохи подрімати вдень, коли у двері постукали. На порозі – ті ж кремезні моряки. Вищий штовхнув Андрія, той впав на ліжко.

– Ану говори, що ти там везеш, – крикнув один моряк худорлявому хлопцю.

– Та хлопці, ви ж бачили.

– Ану не жвинди тут. Ніяка це не кенгуру. Кенгуру так не виють.

Андрій зробив крок назад і тут же спиною відчув щось гостре та холодне – це вже другий розізлився. Холодний предмет боляче кольнув у спину. «Мабуть, ніж», – здогадався хлопець. Тіло немов закам'яніло. По спині побігли мурашки. Та хлопець зумів взяти себе в руки і опанував ситуацію. Він відійшов вліво, щоб бачити обох супротивників одразу й приготувався до нападу. Нижчий матрос почав на нього наступати. У правій руці він тримав ніж. Інший моряк прикривав вихід з каюти, щоб хлопець не міг нікуди утекти.

ці сумувала. І хоч їжу вона з'їдала одразу, точніше випивала усю кров зі своєї жертви, та рухи її чимраз ставали кволішими. Вона вже не стрибала по клітці, а просто лежала навznak, закинувши при цьому передні лапи за голову. Саме в такому стані й застав тварину Андрій, коли підійшов до клітки. Хоча за хвилину до цього ясно чув, що з клітки доноситься якесь шаркання та скрегіт.

«Ну привіт, тварино. Не набридло, що я тебе твариною кличу? Мені вже набридло. Давай тобі якесь ім'я придумаємо. Будеш у нас Селлі. А ні, не Селлі. Тебе ж не можна купити. Давай ти будеш Глорія – слава! Як перемога людини над твариною», – розмовляв Андрій з дивною істотою. Потвора не відповідала. З усіх звуків, які вона вміла виговорювати, було лише виття. Дике, голосне і майже загрозливе для людського вуха. Але зараз вона не вила. Просто лежала, демонструючи свою байдужість до навколишнього. «І як із нею говорити? Вона ж мене не чує», – образився Андрій.

Він різко розвернувся і пішов по сходах нагору. Уже на останній він почув знову скрегіт. Наче хто дерево перегризає. Тоді чоловік ще раз спустився в трюм і уважно оглянув клітку. Ящик був цілим, але тварина вже лежала в іншій позі.

«То ти хочеш втекти звідси? А куди ж ти втечеш? Довкола море! – Помовчав трохи. – Я буду спостерігати за тобою!». Звір здивовано подивився на молодого чоловіка, наче зрозумів його.